

Noutăți editoriale

Am lucrat cu Brâncuși

În luna decembrie 2004 a apărut în Editura UNIVERSALIA cartea memorialistică a inginerului Ștefan Ioan Georgescu-Gorjan (1905 - 1985), care a proiectat, executat și montat pe locație la Tg. Jiu opera celebrului sculptor român Constantin Brâncuși (1876 - 1957) "Coloana infinită", care face parte din complexul statuar dedicat eroilor din războiul de întregire a neamului (1916 - 1918).

Relațiile dintre viitorul inginer și sculptor au început în casa în care Ștefan locuia cu părinții săi, care îl găzduiau pe Costache Brâncuși în timp ce își efectua stagiul militar fără încazarmare. În perioada aceea sculptorul a executat un bust al lui Ioan Gorjan (tatăl), care se găsește la Muzeul de Artă al României din București. Ștefan l-a întâlnit personal pe "Nea Costache", pe care îl adora, în 1922, când avea 17 ani, și în 1934, când tânărul Șt. I. Gorjan a ajuns la Paris unde Brâncuși s-a stabilit, l-a căutat să îl vadă și să îi vorbească.

După ce a primit comanda pentru executarea complexului sculptural de la Tg. Jiu, Brâncuși și Gorjan au avut mai multe întâlniri, când și-au împărtășit ideile. Brâncuși dorea să construiască o coloană foarte înaltă, diferită de cele construite de egipteni, greci, romani sau alții. Aceasta nu are nici soclu, nici capitel, răsare din pământ și se înalță spre cer, spre infinit. Pentru realizarea acesteia avea nevoie de un inginer care să calculeze stabilitatea coloanei în condiții normale sau de calamități naturale (vânturi puternice, seisme etc.), să aleagă metalul pentru a rezista la coroziune și alți parametri fără de care opera de artă nu putea fi construită durabil. Discuțiile și corespondența între inginer și sculptor au durat doi ani (1935 - 1937). Amănuntele despre această colaborare sunt scrise în cartea de 554 de pagini ilustrate cu fotografii, scrisori în facsimil, schițe etc., lansată în luna februarie a.c.

Foarte puține glasuri au rostit numele coautorului coloanei, care a executat lucrarea inginerescă.

La împlinirea a 125 de ani de la nașterea lui Brâncuși, UNESCO a recomandat ca acesta să fie omagiat pe plan mondial. În raportul UNESCO privind acest eveniment se scrie: "Coloana infinită nu este numai o capodoperă modernă, ci și o extraordinară operă inginerescă".

Ștefan Ioan Gorjan, care a practicat ingineria mulți ani în minele din bazinul carbonifer Petroșani, era o persoană erudită, cunoștea mai multe limbi străine, a fost autor a numeroase cărți și a înființat o editură în care au apărut opere de valoare.

Manuscrisul cărții "Am lucrat cu Brâncuși", terminat în 1976, a fost încredințat spre publicare la Editura Scrisul Românesc din Craiova. A urmat o corespondență între autor și editură, însumând 35 de scrisori, în care cerea editurii ca această carte să nu apară postum. Abia în 1988 și în 1996 a apărut cartea fragmentată.

Actuala ediție a fost tipărită după manuscrisul original deținut de fiica autorului, dna Sorana Georgescu-Gorjan, fostă redactor la publicațiile Academiei Române, care a publicat numeroase articole despre opera lui Brâncuși. În afară de fotografii, desene/schițe și scrisori inedite, în volum este cuprinsă și corespondența vastă inedită dintre sculptorul american Sidney Geist, critic, istoric de artă, profesor de sculptură la Pratt Institute și Vassar College din New York, cu inginerul Șt. I. Georgescu-Gorjan între anii 1965 - 1989. Lucrarea, de o mare valoare documentară, este accesibilă amatorilor de artă și constituie un instrument de lucru pentru cercetarea operei brâncușiene.

